

Riksdagsenkät 2026: Så tycker partierna om kärnvapen

SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN

Riksdagsenkät 2026: Så tycker partierna om kärnvapen

Kärnvapen har under de senaste åren fått ökad uppmärksamhet i svensk offentlig debatt, inte minst till följd av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina samt Sveriges inträde i Nato och det efterföljande DCA-avtalet. Mot denna bakgrund vill vi i Svenska Läkare mot Kärnvapen inför riksdagsvalet 2026 ta del av hur partierna ställer sig i centrala frågor som rör kärnvapen.

❓ Bör Sverige ha en lagstiftning som förbjuder kärnvapen på svenskt territorium?

JA

NEJ

S: Vi har varit tydliga med detta från första stund när vi ansökte om Natomedlemskap. I likhet med övriga nordiska länder ska vår policy vara att inte tillåta kärnvapen på svenskt territorium i fredstid. Det finns det också en bred politisk överenskommelse om i Sveriges riksdag. Någon särskild lagstiftning om detta är inte nödvändig eftersom Sveriges Natomedlemskap inte innebär någon överlåtelse av beslutanderätt. Sverige råder helt och fullt över sitt territorium.

SD: En sådan lagstiftning skulle kunna undergräva Natos strategiska avskräckning.

M: Såväl konventionell som nukleär avskräckning är nödvändig för att minska risken för krig eller att bli utpressad av kärnvapenländer så som Ryssland.

C: Den breda blocköverskridande politiska enigheten om att Sverige inte ska ha kärnvapen på vårt territorium i fredstid är vår starkaste garant. Denna tydliga linje är välkänd och respekterad av

våra allierade. Vi ser i dagsläget inte att en särskild lagstiftning skulle tillföra mervärde, då den politiska viljan redan är otvetydig.

V: Vi tycker att Sverige ska anta en nationell lagstiftning som förbjuder införsel, lagring och transitering av kärnvapen på svenskt territorium i både freds- och krigstid. Detta har vi motionerat om i riksdagen.

KD: Nej. Vi ser, precis som Norge och Danmark, inte att det finns något behov av en sådan lagstiftning. Det finns vare sig ambitioner, förväntningar eller en efterfrågan från såväl oss själva som våra allierade om att placera kärnvapen i Sverige. Den svenska linjen är väl känd och förankrad.

MP: Vi vill förbjuda kärnvapen på svensk mark i både fred- och krigstid.

L: Sverige bör inte införa en lag som förbjuder kärnvapen på svenskt territorium. En sådan lag är svårförenlig med försvaret av vår frihet inom Nato. I krigstid kan situationer uppstå där Sverige kan behöva delta i gemensam kärnvapenavskräckning med våra allierade. Därför vill vi inte uttrycka några förbehåll mot allierades kärnvapen på svensk mark.

❓ Bör Sverige tillåta tillfällig stationering eller transit av kärnvapen vid en kris eller konflikt?

JA

NEJ

S: Överenskommelsen som vi har slutit brett i riksdagen gäller i fredstid. I krigstid är det övergripande målet alltid att försvara Sveriges territoriella integritet, vår demokrati och nationella oberoende.

SD: Detta kan vara nödvändigt för en trovärdig icke-konventionell avskräckning i Nato.

M: Vi är beredda att göra det som behövs för att säkra försvaret av Sverige och våra allierade. Oavsett om det råder fred, kris eller krig är det dock alltid Sverige som suveränt beslutar om detta.

C: Vi vill inte ha kärnvapen på svensk mark i fredstid. I en krigssituation måste varje land fatta de beslut som krävs för att försvara sin frihet och sitt territorium. Vilka försvarsåtgärder en svensk regering bör vidta i ett extremt läge där rikets överlevnad står på spel, kan inte på förhand bindas upp eller avslöjas, det skulle dessutom försvaga vår avskräckningsförmåga. Den hållningen delas av både Norge och Danmark.

V: Vi vill tvärt om att Sverige antar en nationell lagstiftning som förbjuder införsel, lagring och transitering av kärnvapen på svenskt territorium i både freds- och krigstid.

KD: Vi utesluter inga åtgärder som kan tjäna Sveriges säkerhet i krigstid, inklusive kärnvapen på svensk mark. Den tröskelhöjande och avskräckande effekten av denna typ av vapen är samtidigt generellt inte beroende av var de finns, så länge som de finns i Europa. Det vill säga nyttan av att ha dem just i Sverige, om de redan finns på andra platser i Europa, kan betraktas som begränsad.

MP: Lagstiftningen vi förespråkar skulle även hindra detta. Vi vill att Sverige och Norden ska förbli en kärnvapenfri zon.

L: Vår ingång är att Sverige ska vara en trovärdig och konstruktiv allierad inom Nato och vara en nettobidragare av säkerhet i vårt närområde. Sverige behöver kraftigt rusta upp det konventionella försvaret, såväl som samarbeta med våra allierade vad gäller den nukleära avskräckningen. Därför vill Liberalerna inte uttrycka några förbehåll mot allierades kärnvapen på svensk mark.

❓ Bör Sverige underteckna och ratificera Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons (TPNW)?

JA

NEJ

S: Vi vill ha ett globalt kärnvapenförbud. Det avgörande arbetet för en kärnvapenfri värld går genom att stärka icke-spridningsfördraget och öka kärnvapenmakternas vilja till ömsesidig nedrustning. Vår målsättning är att Sverige på sikt ska ansluta sig till TPNW. Som observatör till TPNW ska Sverige aktivt bidra till att konventionen utvecklas så att den blir så effektiv som möjligt, vinner stöd globalt och leder till verklig nedrustning.

SD: Ett undertecknande skulle vara svårförenligt med Sveriges Natomedlemskap.

M: Sverige har under såväl den rödgröna regeringen som nuvarande regering valt att lägga på NPT-avtalet och Stockholmsinitiativet för kärnvapenedrustning. Vi har också, från september 2025 och för två år framåt, tagit på oss en ledarroll för att främja det fullständiga provstoppsavtalet för provsprängningar av kärnvapen (CTBT).

C: TPNW riskerar att försvaga och splittra det globala nedrustningsramverket, icke-spridningsavtalet NPT. Det är ett ineffektivt verktyg för faktiskt nedrustning, då konventionen saknar stöd från kärnvapenstaterna och de flesta Nato-länderna. Det finns även säkerhetspolitiska hänsyn som talar emot TPNW.

V: Sverige bör omedelbart signera FN:s konvention om förbud mot kärnvapen. Vi befinner oss i en tid där kärnvapnens betydelse ökar. Den utvecklingen måste vändas. Världen behöver en global kärnvapenedrustning och där är TPNW ett viktigt verktyg.

KD: Sverige är en del av Natos kärnvapenparaply vilket utgör en central del av alliansens avskräckning. Ett kärnvapenförbud skulle vidare vara direkt kontraproduktivt då det skulle underminera icke-spridningsavtalet. Det skulle innebära att vi övergår från en norm som tillåter fem erkända kärnvapenmakter till en helt ny norm som i praktiken likställer USA, Frankrike och Storbritanniens kärnvapeninnehav med Nordkorea eller Iran. En sådan ordning skulle göra världen betydligt mer osäker.

MP: Att kärnvapenfria stater går med i TPNW är en viktig strategisk handling för att skapa förutsättningar för nedrustning i en tid då normen mot kärnvapen försvagas. Det är dessutom vår skyldighet enligt icke-spridningsavtalets (NPT) att bidra till förhandlingar om nedrustning.

L: Detta hade varit oförenligt med vårt Nato-medlemskap, vilket är vårt viktigaste skydd mot Putins Ryssland. Nato är ytterst en kärnvapenallians, och förmågan att använda kärnvapen är viktigt för att avskräcka såväl kärnvapen- som konventionella angrepp.

❓ Bör Sverige tydligt deklarerat att man aldrig accepterar användning av kärnvapen, oavsett omständigheter?

JA

NEJ

S: Som medlem i Nato ställer sig Sverige bakom Natos hela politik inklusive försvar som bygger på en kombination av militära förmågor där kärnvapenavskräckning för att bevara fred ingår som en del. Kärnvapenkapaciteten betraktas primärt som ett politiskt vapen och står i högre grad än konventionella förmågor under politisk kontroll även i tider av kris och krig. Nato äger inga egna kärnvapen och USA:s, Storbritanniens och Frankrikes kärnvapen är nationella tillgångar.

SD: Detta är inte förenligt med Natos kärnvapenavskräckning.

M: Vi lägger inte in några restriktioner för att vara trovärdiga i vår avskräckningsförmåga.

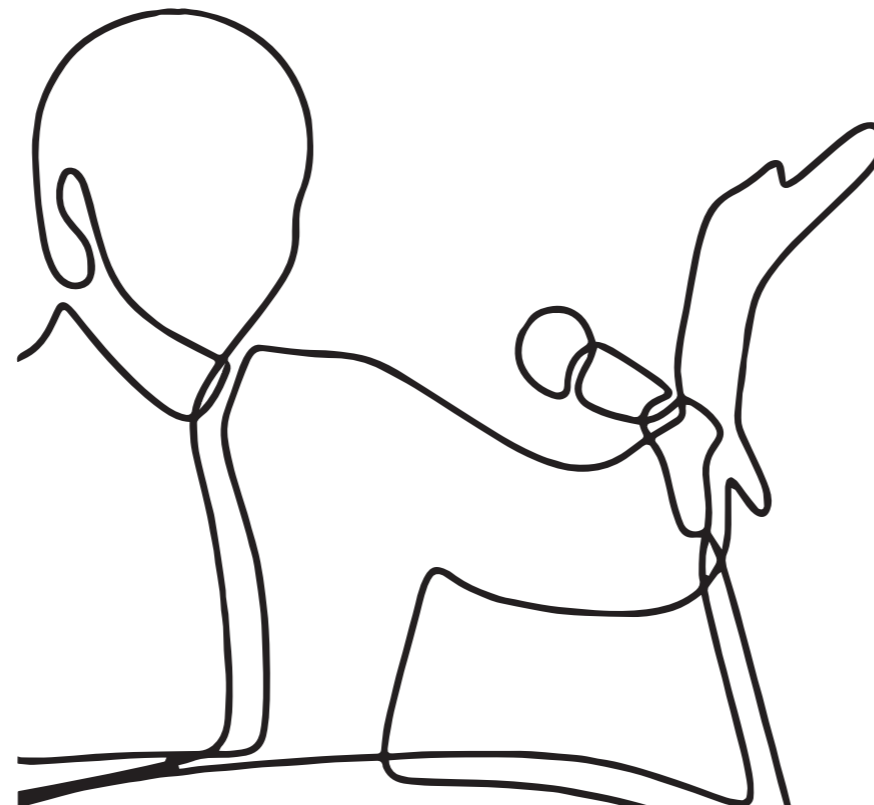
C: Kärnvapen ska avskräcka men inte användas.

Vår säkerhetspolitiska verklighet är att Ryssland har kärnvapen både för att hota och utpressa. Vi måste ta höjd för att upprätthålla en trovärdig kärnvapenavskräckning. Detta för att förhindra Ryssland från att någonsin använda sina kärnvapen. Det skulle få katastrofala humanitära konsekvenser som vi arbetar för att de aldrig någonsin blir verklighet.

V: Kärnvapen är ett fruktansvärt massförstörelsevapen. Istället bör Sverige arbeta för en global kärnvapenedrustning och omgående signera FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.

KD: Kärnvapenavskräckning utgår i grunden från att konsekvenserna av användning skulle bli så förödande att ingen kärnvapenstat vill riskera att det händer, vare sig genom kärnvapenanvändning eller konventionellt krig mot en annan kärnvapenstat. Vetskapen om att ett kärnvapenangrepp kommer att besvaras med samma mynt är i sig vad som minimerar riskerna för att det överhuvudtaget kommer att ske. En deklaration skulle därför i praktiken göra kärnvapenavskräckningen tandlös.

MP: Sverige står bakom Natos avskräckning som medlem i alliansen. Men vi anser att Nato-medlemskapet aldrig får bli ett skäl att tystna om eller acceptera kärnvapnens enorma och omänskliga konsekvenser. Vi vill att Sverige är en tydlig och stark röst för nedrustning och internationella initiativ som minskar kärnvapnens roll med målet om en kärnvapenfri värld.

L: Att undvika kärnvapenkrig bygger på motståndarens uppfattning att vi i Nato ytterst är villiga att använda kärnvapen, i defensivt syfte. Vi kan inte bakbinda oss själva genom sådana uttalanden, det hade varit att ge Putin ett frikort att fortsätta hota med kärnvapen utan att frukta något gensvar. Det är att lämna walkover.

❓ Anser ni att Natos kärnvapenavskräckning ökar eller minskar Sveriges säkerhet?

Ökar

Minskar

S: Natomedlemskapet gör Sverige säkrare och Nato starkare. Det är viktigt för att stärka vår gemensamma och Sveriges säkerhet i ett försämrat omvärldsläge och för att upprätthålla en trovärdig avskräckningsförmåga genom det gemensamma försvaret.

SD: Kärnvapenavskräckningen ökar Sveriges säkerhet genom att priset en angräpare får betala för ett angrepp blir avsevärt högre.

M: Vår bestämda uppfattning är att en trovärdig avskräckningsförmåga minskar risken för angrepp.

C: Vi kommer alltid värna Sveriges säkerhet. Vi befinner oss i en turbulent tid, det är därför hög tid att EU fördjupar sitt samarbete och stärker Europas försvarsförmåga. En trovärdig europeisk avskräckning inom ramen för Nato är en viktig del i detta. Som medlem i Nato omfattas Sverige redan idag av alliansens samlade avskräckning, vilket inkluderar kärnvapenparaplyet. Den transatlantiska länken och USA:s säkerhetsgarantier är centralt för att möta hotet som kommer från Ryssland.

V: Fler kärnvapen gör inte världen säkrare. Istället behövs en global kärnvapenedrustning med bindande avtal. Sverige bör omgående signera FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.

KD: Natos kärnvapenavskräckning har varit en starkt bidragande faktor till att Nato blivit världshistoriens mest framgångsrika försvarsallians, där snart 77 år har passerats utan att ett konventionellt storskaligt angrepp inletts mot en medlemsstat. Risken för kärnvapenkrig behöver hanteras inom

ramen för icke-spridningsavtalet, med bl.a bilaterala avtal om arsenalbegränsningar respektive ett hårt arbete för att hindra nya stater från att anskaffa kärnvapen.

MP: En enda kärnvapendetonation skulle få oöverblickbara konsekvenser i form av humanitärt lidande och förstörd miljö, och dessa enorma effekter måste vi fortsätta lyfta i debatten såväl som inom Nato. Men låt oss betona att det inte är en helt enkel fråga att svara på givet att Ryssland har kärnvapen som de hotar med att använda. Att ensidigt rusta ned Natos kärnvapen just nu står vi inte bakom. Men generellt ser vi inte att kärnvapen ökar säkerheten - varken för Europa eller för resten av världen.

L: Det ökar definitivt Sveriges säkerhet. Ukraina är det tydligaste exemplet på vad som kan hända när ett land ger upp sin kärnvapenarsenal, som landet gjorde 1994 i utbyte mot säkerhetsgarantier från Ryssland. Idag vet vi vad de garantierna var värda och att Ryssland förmodligen aldrig angripit Ukraina om de haft trovärdig kärnvapenförmåga.

❓ Anser ert parti att den franska kärnvapenförmågan utökas över Europa och Sverige går i linje med icke-spridningsavtalet?

JA

NEJ

S: Vi beklagar Frankrikes beslut att utöka sin kärnvapenarsenal. När kärnvapenhotet återigen växer ska Sverige fortsätta att bidra i arbetet för en ömsesidig nedrustning mellan kärnvapenmakterna.

SD: Ja, i och med att Frankrike kommer behålla ägandet och teknisk kontroll över kärnvapnen.

M: Sverige kan fortsatt agera som suverän stat och arbeta i linje med icke-spridningsavtalet.

C: Vi skulle vilja se att de franska kärnvapnen likt de brittiska blir en del av Natos kärnvapenplanering. Men att utöka ett kärnvapenparaply är inte detsamma som att sprida kärnvapen. Det är således förenligt med att vare sig sprida vapen eller teknologi enligt icke-spridningsavtalet NPT. Centerpartiet har sagt ja till icke bindande samtal

med Frankrike men resultatet av samtalen avgör hur vi ställer oss till detta. Centralt är att värna Natos artikel 5 och det amerikanska kärnvapenparaplyet.

VD: Icke-spridningsavtalet handlar om att begränsa kärnvapnen, inte utöka dem. Avtalet innebär bl.a. att kärnvapenstaterna inte ska överlåta kärnvapen till andra stater och kärnvapenfria stater är bundna att inte ta emot eller skaffa kärnvapen.

KD: En eventuell fransk utplacering av kärnvapen i de europeiska länder som skulle välkomna detta ligger, precis som gällande de amerikanska kärnvapnen som redan är placerade i fem europeiska länder, inom ramen för icke-spridningsavtal. Grundfrågan berör kontroll, och så länge denna bibehålls och inte överläts av den erkända kärnvapenstaten kan det ej anses bryta mot NPT.

MP: Det går absolut att argumentera för att en delning av franska kärnvapen strider mot andan i NPT. Det är dock mycket som ännu är oklart om vad den ”fördjupade dialogen” ska leda till i praktiken, och huruvida det rent juridiskt strider mot NPT behöver därför undersökas närmare.

L: Regeringen har inlett dialog med Frankrike om ett utökat samarbete kring kärnvapenförmågan, det är bra. Europa behöver ta ett större ansvar för vår egen säkerhet och utöka vårt oberoende gentemot Trumps USA. Exakt hur en sådan utökning hade kunnat ske är inte klart ännu.

❓ Ska Sverige driva en linje inom Nato som syftar till att minska kärnvapens roll i alliansen?

JA

NEJ

S: Sverige ska verka för ömsesidig kärnvapenedrustning. Världen behöver färre kärnvapen, inte fler. Vi vill att Sverige i Nato ska driva på för ömsesidig kärnvapenedrustning, respekt för folkrätten och mänskliga rättigheter.

SD: Vi ser snarare behovet av att agera kraftfullt i det nuvarande försämrade säkerhetsläget och ett stort behov av att stärka kärnvapenavskräckningen. Nato är underlägset Ryssland vad gäller

taktiska kärnvapen, både kvantitativt och kvalitativt och det är den kategori kärnvapen som utgör det största hotet mot Sverige.

M: Rysslands aggression och det mycket osäkra omvärldsläget har visat att vi måste ha öppningar för allting som kan säkra Sveriges och försvarsalliansens överlevnad och säkerhet. Häri ingår kärnvapen som det yttersta avskräckningsverktyget.

C: Sverige ska absolut ska driva en linje inom Nato som syftar till att minska kärnvapens roll i alliansen. Vi ser inte medlemskapet som ett hinder för nedrustningsarbete, utan tvärtom som den mest effektiva plattformen för att kunna påverka och uppnå resultat. Centerpartiet vill aktivt arbeta för att minska kärnvapens roll och risker genom att höja trösklarna för kärnvapenanvändning, bygga allianser med likasinnade, stärka icke-spridningsavtalet och främja förtroendeskapande åtgärder.

V: Sverige bör ta alla tillfällen att inom Nato markera mot användningen av kärnvapen. Till exempel genom att inte delta i övningar som inkluderar användningen av kärnvapen och att inte ingå i Nuclear Planning Group.

KD: Sverige ska, oberoende av i vilket sammanhang det sker, arbeta emot kärnvapenspridning och för stabilitet och kontroll mellan erkända kärnvapenstater. Ett långsiktigt mål bör även vara en begränsning av kärnvapenarsenalerna som ett sätt för att minska riskerna. Detta får dock aldrig ske till priset av att diktaturer tillåts ha fördelar i kärnvapenförmåga, vilket medför att dessa kan utöva kärnvapenutpressning mot demokratier. Eftersom kärnvapenförmågan ytterst är en central del av Natos avskräckning är det inget Sverige ska motverka i sig.

MP: Dels vill vi att Nato ändrar sin kärnvapendoktrin till No first use, dels vill vi att Nato prioriterar den konventionella förmågan och bygger starka robusta samhällen. Det är så vi bygger avskräckning som är krigsavhållande i Europa. Nato bör också utöka förmågan till skydd mot mindre kärnvapenattacker som idag är en förmåga framför allt USA besitter.

L: Nato bör inte minska sin kärnvapenarsenal om inte framför allt Ryssland gör det också. Så länge aggressiva diktaturer har kärnvapen måste också demokratier ha dem.

❓ Hur ska Sverige agera om fler länder (exempelvis i Europa) överväger att skaffa egna kärnvapen?

S: Vi vill se färre kärnvapen i världen, inte fler. Vi står bakom ickespridningsavtalet, som förbjuder spridning av kärnvapen till fler länder. Nedrustning och icke-spridning av kärnvapen är en central utrikes- och säkerhetspolitisk prioritering. Normen mot användning och innehav av kärnvapen måste snarare förstärkas. En utveckling mot att fler stater skaffar kärnvapen skulle innebära enorma risker för ett förödande kärnvapenkrig i framtiden. När kärnvapenhotet återigen växer ska Sverige istället fortsätta att bidra i arbetet för en ömsesidig nedrustning mellan kärnvapenmakterna.

SD: Sverige ska fortsatt stödja icke-spridningsfördraget.

M: Sverige ska och agerar redan i linje med vårt engagemang för ickespridning.

C: Sverige ska agera för att motverka och förhindra att fler länder skaffar egna kärnvapen. Vi står fast vid vår linje om icke-spridning och spridning av kärnvapen skulle vara farligt och potentiellt destabiliserande för hela Europa.

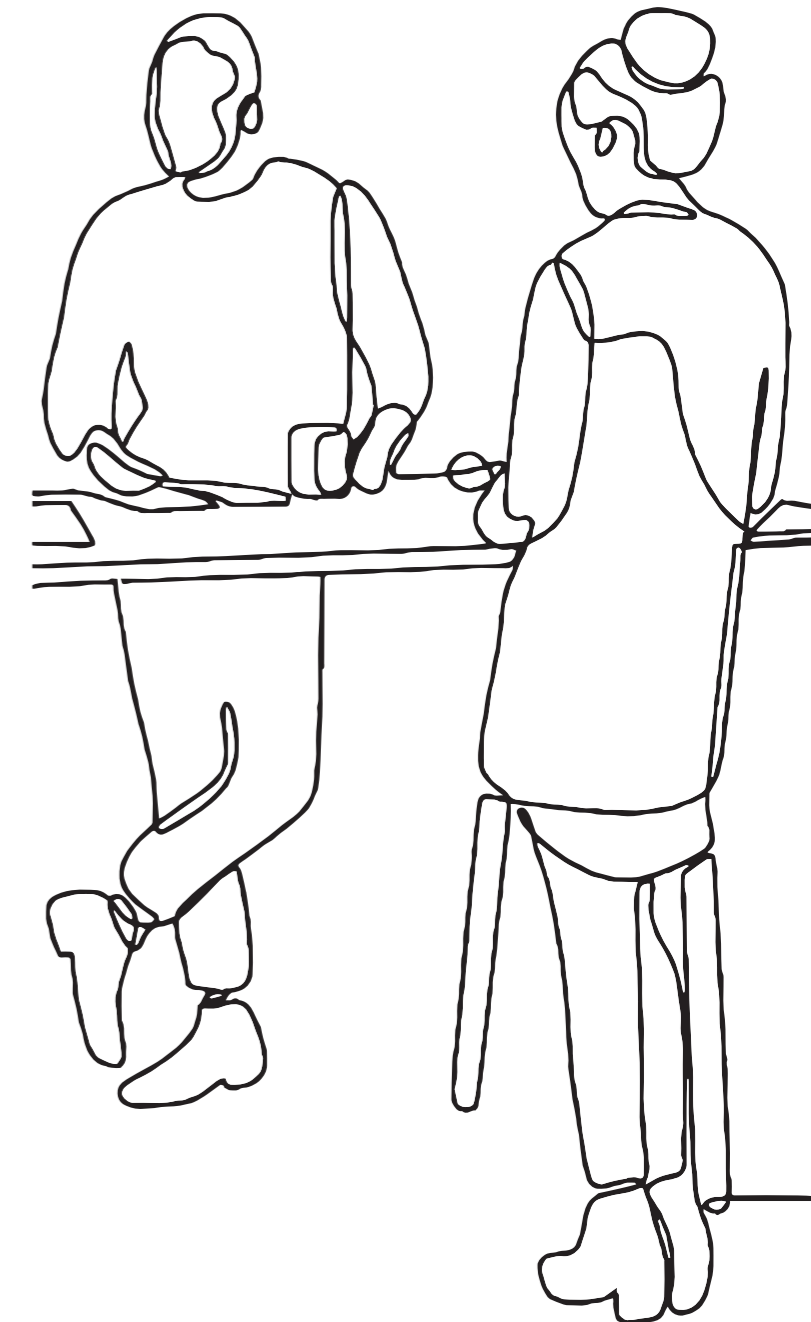
V: Sverige ska tydligt markera mot avskräckning och användningen av kärnvapen. Istället bör man driva att Norden ska vara en kärnvapenfri zon och omgående signera FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.

KD: Sverige ska stå bakom icke-spridningsavtalet i såväl ord som handling och därigenom motverka att nya stater anskaffar kärnvapen var än det sker, inklusive i Europa. Sveriges fokus bör vara att stärka europeisk kärnvapenavskräckning inom ramen för existerande erkända kärnvapenstater, det vill säga Frankrike och Storbritannien.

MP: Ingen blir säkrare av fler kärnvapen – tvärtom ökar risken för katastrof. Sverige ska stå fast vid en tydlig linje: pressa på för internationella avtal, stärka icke-spridningsarbetet och driva på för ömsesidig nedrustning. Säkerhet byggs tillsammans, inte genom fler massförstörelsevapen.

L: Sverige ska verka för att begränsa spridningen av kärnvapen, särskilt till aktörer som hotar fred och säkerhet, såsom diktaturer och extremistiska regimer. Men i ett försämrade säkerhetsläge kan vi samtidigt konstatera att kärnvapenavskräckning spelar en viktig roll för vår frihet. Utgångspunkten bör dock inte vara att fler enskilda länder i Europa utvecklar egna kärnvapen – en sådan utveckling riskerar att underminera stabiliteten. I stället bör Europas samlade avskräckning stärkas, inom ramen för Nato och genom att befintliga kärnvapenmakter som Frankrike kan ta ett större ansvar.

Detta är en förkortad version av enkäten. På vår hemsida www.slmk.org hittar du den fullständiga versionen med fler frågor och svar.

**”Om kärnvapen används
står sjukvården maktlös.
Därför arbetar jag för att
avskaffa kärnvapen, innan
de används igen.”**

David Victorin,
specialistläkare i öron-,
näsa-, halssjukdomar
och medlem i
Svenska Läkare mot
Kärnvapen

Svenska Läkare mot Kärnvapen grundades 1981 och sedan dess har vi arbetat för att kärnvapen ska avskaffas på grund av deras katastrofala medicinska och humanitära konsekvenser. Vi har ca 2 500 läkare och läkarstudenter som medlemmar. Vår medlemsbas med medicinsk kompetens ger vårt budskap trovärdighet och legitimitet.

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**

Bankgiro: 901-0901 facebook.com/SLMK.1981
Swish: 123 901 0901 @svenskalakaremotkarnvapen
info@slmk.org 076-027 65 40

